

КАНОНИ ЕПИСКОПАЛНЕ АНГЛИКАНСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Усвојени и ратификовани 9. маја 2019. године

са допунама ради јаснијег англиканског канонског и пастирског израза

САДРЖАЈ

1. САВЕТ ЕПИСКОПА
2. ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ ЕПИСКОП („Примас“)
3. ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР
4. О КВОРУМУ
5. ГОДИШЊЕ СЕДНИЦЕ САВЕТА ЕПИСКОПА
6. ИЗМЕНА КАНОНА
7. О ЕПАРХИЈАМА И ПАРОХИЈАМА
8. ПРОВИНЦИЈЕ
9. О АРХИЋАКОНИМА, КАНОНИМА И НАДЛЕЖНИМА
 1. Помагање епископу у епископској служби и бризи за Цркву и њене провинције
 2. Подржавање мисије и службе кроз сарадничко вођство
 3. Извештавање епископа о свим питањима у парохјама која су важна, укључујући тешке болести или невоље свештенства
 1. Помагање епископу у бризи за деканат
 2. Подршка мисији и служби у деканату
 3. Извештавање епископа о важним
10. ПОЗИВИ НА СВЕТУ СЛУЖБУ
11. СВЕТИ РЕДОВИ
13. СВЕШТЕНСТВО
14. ЕПИСКОПАТ
15. РУКОПОЛОЖЕЊЕ
16. РУКОПОЛОЖЕЊЕ У ЋАКОНАТ
17. РУКОПОЛОЖЕЊЕ У СВЕШТЕНСТВО
18. РУКОПОЛОЖЕЊЕ У ЕПИСКОПАТ
19. САКРАМЕНТИ И ДРУГИ САКРАМЕНТАЛНИ ЧИНОВИ
20. СВЕТО КРШТЕЊЕ
21. КОНФИРМАЦИЈА (ПОТВРДА КРШТЕЊСКИХ ЗАВЕТА)
22. СВЕТА ЕВХАРИСТИЈА (СВЕТО ПРИЧЕШЋЕ)
23. ПОМИРЕЊЕ ПОКАЈНИКА
24. ПОМАЗАЊЕ БОЛЕСНИХ
25. ХРИШЋАНСКИ БРАК
26. ОПШТА ПИТАЊА
27. СВЕТА МЕСТА
28. ПРИЛОЗИ И ЕВИДЕНЦИЈА
29. ЦРКВЕНА ДИСЦИПЛИНА И ПОМИРЕЊЕ
30. БЕЗБЕДНА ЦРКВА
31. БОЖАНСКИ НАЛОГ

УВОД У КАНОНЕ ЦРКВЕ

Канони Цркве уређују заједнички живот, службу, богослужење, пастирску одговорност и црквену дисциплину. Њихова сврха није само правна, него и пастирска: да служе јединству Цркве, добром поретку, заштити поверених лица и верном сведочењу Јеванђеља.

Англиканска канонска традиција прима Свето писмо као највише правило вере, чита га у заједништву са древним Символима вере и сведочанством неподељене Цркве, и примењује га кроз разум, молитву и живо искуство народа Божијег. Канони се зато тумаче у светлости Јеванђеља, богослужбеног предања и пастирске одговорности Цркве.

Канони су живи инструмент црквеног поретка. Они не замењују Јеванђеље нити савест, већ одређују оквир у којем се власт врши као служба, одлуке доносе саборно, а дисциплина спроводи правично, пастирски и са циљем покајања, заштите и обнове заједништва.

Реч „канон“ потиче од грчке речи κανών и означава правило, мерило или норму. Ови Канони уређују организацију Епископалне англиканске заједнице (ЕАЗ), службе њених рукоположених и лаичких чланова, богослужбени живот, управљање, дисциплину и заштиту поверених лица.

ИЗВОРИ И НАЧЕЛА КАНОНСКОГ ПОРЕТКА

Канонски поредак ЕАЗ ослања се на:

- Светом писму Старог и Новог завета као највишем мерилу вере и живота;
- древним Символима вере и одлукама Васељенских сабора које Англиканска традиција прима као сведочанство вере неподељене Цркве;
- сведочанству отаца и учитеља Цркве, англиканском богослужбеном наслеђу, Уставу и Канонима ЕАЗ и одлукама њених надлежних саборних тела.

ТУМАЧЕЊЕ И ПРИМЕНА

Канони се тумаче у складу са Светим писмом, древним Символима вере, англиканским богослужбеним наслеђем, Уставом ЕАЗ и одлукама надлежних црквених тела. Када постоји нејасноћа, предност има тумачење које чува достојанство личности, саборност, пастирску бригу, правичан поступак и мисију Цркве.

СВРХА КАНОНА

Канони служе реду и јединству Цркве, али се примењују пастирски. Ниједна дисциплинска мера не сме бити произвољна; свако лице има право да буде саслушано, да буде обавештено о разлозима одлуке и, када је то предвиђено овим Канонима, да затражи преиспитивање одлуке.

КАНОНИ ЕПИСКОПАЛНЕ АНГЛИКАНСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Усвојени и ратификовани 9. маја 2019. године

1. САВЕТ ЕПИСКОПА

Службеници Цркве бирају се простом већином важећих гласова, осим ако је овим Канонима изричито прописана квалификована већина. Службеници могу бити разрешени дужности двотрећинском већином гласова. Мандат траје три (3) године, уз могућност поновног избора. Службеници укључују прописно изабраног председавајућег епископа и прописно изабраног Генералног секретара.

2. ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ ЕПИСКОП („Примас“)

2.1 Примас може бити:

(а) Један епископ, изабран у складу са Каноном 1; или (б) стареши епископи сваке епархије који делују заједно, и који ће имати титулу „Примас / Са-председавајући епископ“.

2.2 Председавајући епископ се бира из реда чланова Савета епископа.

2.3 Дужности Председавајућег епископа укључују:

- Председавање редовним и ванредним седницама Савета епископа
- Подстицање комуникације и сарадње између чланова Савета епископа
- Служење као симбол јединства и први међу једнакима међу епископима Цркве
- Право да служи и учествује у богослужењу било где у оквиру ове Цркве
- Обављање постављења/оставки епископа у складу са Уставом и Канонима ове Цркве
- По ступању на дужност и у другим прикладним временима, покретање и преиспитивање заједничких уређења у мери у којој се тичу рада и ауторитета Примаса и са-председавајућих епископа
- Остваривање пастирског односа са епископима
- Одговорност за пастирску бригу о заједничком особљу
- Подстицање службе унутар, између и преко епархија

2.4 Када је Примас изабран у складу са Каноном 2.1(а), у свакој епархији може бити одређен епископ који ће, као са-председавајући епископ, сарађивати са Примасом у вршењу заједничких дужности, у складу са надлежностима утврђеним овим Канонима.

2.5 Епископ изабран за Примаса у складу са Каноном 2.1(а) врши ту службу током мандата из Канона 1, до истека мандата, оставке, разрешења или трајне немогућности да врши службу, утврђене у правичном поступку који одреди Савет епископа.

2.6 Епископи именовани као Примаси у складу са Каноном 2.1 (б) задржавају функцију колективно, све док сви стареши епископи заједно не поднесу оставку, или у случају да неко од њих умре, поднесе оставку, буде разрешен, или из било ког разлога престане да буде Старешина епископ у својој епархији. Њихово место преузима наследник који буде именован за Старешину епископа у тој епархији.

2.6.1 У случају да у некој епархији наступи стање „sede vacante“ (упражњена епископска столица), Савет епископа сазива се ради договора ко ће међу њима служити као Вршилац дужности епископа (Са-примас) у тој епархији, до избора и увођења новог епископа. Препоручује се да се узме у обзир мишљење свештенства које живи у тој епархији. Алтернативно, Савет епископа може предложити постављење архијаконa у складу са Каноном 7.3.

2.7 Примас, односно епископи који заједнички врше примат, могу поднети оставку писменим путем Савету епископа. Оставка ступа на снагу даном пријема или на каснији датум наведен у оставци. Савет епископа може, уз сагласност лица које подноси оставку, одредити кратак прелазни период ради уредне примопредаје дужности.

2.8 Именовање Примаса / Председавајућег епископа траје три (3) године од дана именовања, у складу са трајањем мандата предвиђеним Каноном 2.1 (а).

3. ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

3.1 Генерални секретар може бити изабран из реда чланова Савета епископа, или може бити свештеник или ђакон кога предложи члан Савета епископа или Председавајући епископ, подложно гласању Савета у складу са одредбама Канона 1.

3.2 Дужности Генералног секретара укључују:

- Ведење записника са састанака и објављивање званичних докумената Цркве
- Служба као административни службеник Цркве
- Подношење годишњег извештаја о стању Цркве на редовној годишњој седници

- Вођење званичне евиденције о свим тренутно инкардинираним и активним свештеницима у ЕАЗ

3.3 У складу са древном традицијом Англиканске цркве, клирик који није епископ, а држи положај Генералног секретара, носиће титулу Пречасни Канон (The Reverend Canon), поред других звања, и може се називати Секретар-Канон.

4. О КВОРУМУ

Кворум за редовне или ванредне седнице Савета епископа чини више од половине епископа који имају право гласа, уз присуство Председавајућег епископа и Генералног секретара, осим ако Устав или ови Канони одређују другачије или ако је нека од тих служби упражњена. Одлуке се доносе простом већином присутних чланова са правом гласа, осим када је прописана квалификована већина.

5. ГОДИШЊЕ СЕДНИЦЕ САВЕТА ЕПИСКОПА

Годишња седница Савета епископа одржава се једном годишње, на датум, време и месту, или електронским путем, како одреди Председавајући епископ, уз обавезно обавештавање свих чланова епископа најмање 30 дана унапред. Додатне седнице могу се сазивати по потреби од стране Председавајућег епископа или 51% чланова Савета епископа. Обавештење о таквим седницама може бити послато електронским или поштанским путем, али најмање 15 дана пре почетка седнице. Парламентарни поступци

се воде према Робертсовим правилима реда¹ (ревидирана верзија), осим ако Устав или Канони не предвиђају другачије.

6. ИЗМЕНА КАНОНА

Ови Канони могу бити измењени на посебној седници коју сазива Председавајући епископ у договору са Саветом епископа, све док Црква не достигне довољну величину за одржавање Општег сабора (Синода). Све предлоге за додатке или измене Канона треба доставити Савету епископа и/или Председавајућем епископу. Овај документ треба да буде „живи документ“, што значи да је подложен променама, просветљењу и вођству Божјег народа.

За измену Канона потребна је двотрећинска (2/3) већина на редовној годишњој или сазваној седници Савета епископа.

7. О ЕПАРХИЈАМА И ПАРОХИЈАМА

7.1 Епархије у оквиру ЕАЗ су епархије засноване на афинитету (припадности), а не географски, осим ако Савет епископа не одреди другачије.

7.2 Епархије су аутономне по природи, иако су подложне одлукама Савета епископа.

Напомена: Робертсова правила реда (Robert's Rules of Order) могу се користити као помоћни поступовник за вођење седница, у мери у којој нису у супротности са Уставом и Канонима ЕАЗ.

састанака и доношење одлука у организацијама. Ова правила помажу у структурирању дискусија, омогућавајући свим учесницима да имају једнаку прилику да говоре и учествују у процесу доношења одлука. Главни циљеви ових правила су: • Осигуравање реда и ефикасности током састанака. • Омогућавање фер и демократског процеса одлучивања. • Спречавање конфузије и неспоразума међу учесницима. Користе се у различитим организацијама, укључујући пословне састанке, непрофитне организације и политичке скупове.

7.3 Сваком епархијом управља надлежни Епархијски епископ. У случају да настане стање *sede vacante* (упражњена столица), та епархија може бити под управом архиђакона, до избора новог епископа, по нахођењу Председавајућег епископа. Такође, Председавајући епископ може

затражити помоћ другог Епархијског епископа ради епископског надзора над упражњеном епархијом.

7.4 Епархијски епископ може именовати помоћног епископа (суфрагана). Именовање мора бити одобрено простом већином (51%) Савета епископа.

7.5 Свештенство унутар ЕАЗ је канонски припадно својој епархији по афинитету.

7.6 Свако свештено лице може основати парохију/богослужбену заједницу под окриљем ове Цркве и своје епархије.

7.6.1 Новооснована парохија/заједница може писмено затражити Повељу од Генералног секретара.

7.7 Ако нека парохија жели да напусти ову Цркву, мора се одржати парохијско гласање о напуштању ЕАЗ. Потребна је двотрећинска (2/3) већина. Одлука се доставља Генералном секретару писаним путем, поштом.

8. ПРОВИНЦИЈЕ

(резервисано)

9. О АРХИЋАКОНИМА, КАНОНИМА И НАДЛЕЖНИМА

9.1.1 О архиђаконима

Епископ може именовати свештеника у звање архиђакона, да помаже у управљању епархијом унутар ЕАЗ. Архиђакон је главни заступник епископа за административну власт. Може помагати епископу у надгледању епархија у стању *sede vacante*, али не поседује епископске привилегије (нпр. рукополагање).

Улога архиђакона се укратко сажима овако:

1. Помагање епископу у епископској служби и бризи за Цркву и њене провинције

2. Подржавање мисије и службе кроз сарадничко вођство

3. Извештавање епископа о свим питањима у парохијама која су важна, укључујући тешке болести или невоље свештенства

9.1.2 Архиђакон делује под епископом, помаже у пастирској бризи и посебно прати да сви који врше црквене дужности раде своју службу марљиво, извештавајући епископа о потребама за исправком или похвалом.

9.2 О канонима

Епископ било које епархије може именовати клирика као Канона, који пружа административну и руководећу подршку епархији, њеним заједницама и црквеним организацијама.

9.3 О надлежнима (деканима)

Епархијски епископ може именовати надлежног свештеника (руралног декана) ради пастирског и административног надзора над одређеним географским подручјем.

Улога декана сажима се овако:

1. Помагање епископу у бризи за деканат

2. Подршка мисији и служби у деканату

3. Извештавање епископа о важним

догађајима у парохијама, посебно у случају болести или невоље свештеника

10. ПОЗИВИ НА СВЕТУ СЛУЖБУ

10.1 По божанском установљењу, међу Христовим верницима постоје свети службеници (клирици), остали се зову лаици.

10.2 Целибат није услов за службу у ЕАЗ. Свети редови су отворени за све квалификоване особе без обзира на брачни статус, пол, расу, сексуалну оријентацију или родни идентитет.

10.3 Ако постоје клирици који, делећи Христову свештеничку службу, осете позив да служе мимо овлашћења ЕАЗ, епископи, свештеници и ђакони ЕАЗ и даље могу пружати подршку и вођство, уколико је та служба у складу са добром хришћанском праксом и доноси добре плодове. Међутим, морају јасно нагласити да не служе у име ЕАЗ.

10.4 Цело хришћанско тело је дужно да негује позиве на службу како би се обезбедиле потребе свете службе у читавој Цркви.

11. СВЕТИ РЕДОВИ

11.1 Кандидати за рукоположење могу, када је то пастирски и формацијски корисно, бити постављени у одговарајуће лаичке или припремне службе пре рукоположења. Такве службе не сматрају се степенима Светог реда.

11.2 Кандидати за Свети ред морају завршити богословску, пастирску и практичну формацију коју одобри надлежни епископ. Високо образовање из теологије или сродне области је пожељно, али епископ, уз образложење, може признати еквивалентно образовање, искуство и формацију.

11.3 Пријемом у ђаконат и више редове, особа постаје клирик.

11.4 Лице које је вршило рукоположену службу у црквеној заједници чије рукоположење ЕАЗ не признаје као стојеће у историјском апостолском прејемству може бити примљено у процес распознавања и формације. Ако Савет епископа утврди да је потребно рукоположење у ЕАЗ, оно се врши у складу са овим Канонима. Претходна служба и формација кандидата узимају се у обзир. канцеларији ЕАЗ. Дозволе важе једну (1) или две (2) године и могу бити обновљене. Дозволе могу бити опозване у било ком тренутку из оправданог разлога.

11.5 Клирици који су већ рукоположени у апостолском прејемству по традицији једне, свете, католичке и апостолске цркве могу приступити ЕАЗ. Ако желе да буду инкардинисани и добију дозволу за службу, морају доставити следећу документацију:

- Своја писма о рукоположењу
- Пет писама сведока који их подржавају и препоручују за инкардинацију (Епархијски епископи могу променити број потребних сведочанстава, али мора бити јасно да клирик има подршку других који могу потврдити плодове његове службе)
- Писмо у којем дају пристанак на Каноне ЕАЗ
- Потврду о безбедносној провери (нпр. полицијску проверу) која показује да нема прекршаја против малолетних или рањивих лица
- Потписану изјаву да имају намеру остати клирици ЕАЗ најмање 5 година након инкардинације
- Свештенство и кандидати за службу се подстичу, али нису обавезни, да имају полису осигурања одговорности према трећим лицима

- Писмо искардимације (изласка из надлежности) од епископа под чијом су тренутно јурисдикцијом

11.6 Клирици обично добијају епископски надзор од свог епархијског епископа. Ако клирик жели да буде под надзором епископа друге епархије — било одмах по уласку у ЕАЗ или касније трансфером — мора о томе писмено затражити од Савета епископа, уз навођење разлога.

12. БАКОНАТ

12.1 Посебне дужности ђакона су:

- Крштавање (у одсуству свештеника)
- Проповедање
- Посете болеснима
- Помоћ при Евхаристији
- Помазање болесних (у одсуству свештеника)
- Вођење сахрана

12.2 Бакон може учествовати у служби склапања брака само у мери у којој то допуштају грађански закон, литургијски поредак ЕАЗ и писмено овлашћење надлежног епископа.

12.3 Бакон је одговоран за вођење тачне евиденције: књига крштења, бракова и смрти, као и других служби. Мора обезбедити да се уноси правилно воде и да се евиденција пажљиво чува.

12.4 Сваки ђакон мора доставити годишњи извештај о својој служби свом епископу, укључујући:

- Број служби и присуство
- Број обављених венчања, сахрана, крштења
- Екуменске и међуверске сарадње
- Опште пасторалне активности Извештај мора бити достављен најкасније до 31. јануара за претходну календарску годину.

12.5 Богослужења се могу служити у храму или на другом достојном месту. Књига заједничких молитава и одобрени англикански богослужбени обрасци представљају основни литургијски оквир ЕАЗ. Други обреди могу се користити када су богословски сагласни са вером Цркве и одобрени од надлежног епископа, уз разумно прилагођавање језику, култури и пастирским потребама заједнице.

12.6 Сви ђакони су морално и етички обавезни — а у већини држава и законом — да пријаве сваки случај или сумњу на злоупотребу или занемаривање деце и рањивих одраслих надлежним органима.

13. СВЕШТЕНСТВО

13.1 Свештеник има обавезу да проповеда реч Божију у целини члановима своје парохије. Дужан је да верни народ поучава у истинама вере и да подстиче дела која промовишу дух Јеванђеља, посебно у друштвеној правди. Посебну пажњу треба да посвети хришћанском васпитању деце и младих.

13.2 Свештеник се стара да поверени народ буде духовно храњен верним проповедањем, молитвом и достојним служењем Светог крштења и Свете евхаристије, као и других сакраменталних и пастирских служби Цркве.

13.3 Да би верно вршио своју пастирску службу, свештеник мора да упозна вернике који су му поверени. Треба да их посећује, дели њихове бриге, невоље и туге, тешећи их у Господу. Треба да посебно помаже болеснима и умирајућима, доносићи им тајне и препоручујући њихове душе Богу. Треба да се стара о сиромашнима, оболелима, усамљенима, избеглицама и онима који се носе с великим тешкоћама.

13.4 Свештеник треба да препозна и промовише улогу лаика у мисији цркве, подстичући удружења која имају љубав као циљ. Такође, треба да брине о локалној заједници и подржава њене активности.

13.5 Посебне дужности свештеника су:

- Крштење
- Припрема кандидата за конфирмацију и, када епископ овласти, вршење одговарајућег чина пријема или обнове крштењских завета
- Помазање болесних и апостолски благослов
- Помоћ при венчањима и благослов брака
- Сахране
- Служба Евхаристије

13.6 Сваки свештеник мора бити лиценциран у држави у којој живи за законито венчавање, ако то закон те државе захтева. У неким државама је довољно да је особа признати клирик у својој верској заједници.

13.7 Свештеник је дужан да води евиденцију: књиге крштења, бракова, смрти и других служби, као и да обезбеди да се сви уноси врше прецизно и да се правилно чувају.

13.8 Сваки свештеник мора доставити годишњи извештај епископу, који садржи:

- Укупно обављене службе и присуство
- Број венчања, сахрана, крштења, конфирмација и других значајних пастирских служби
- Екуменске и међуверске сарадње
- Пасторалне активности Извештај мора бити достављен до 31. јануара за претходну годину.

13.9 Богослужења се могу служити у храму или на другом достојном месту. Књига заједничких молитава и други обреди које ЕАЗ одобри представљају нормативни оквир богослужења; локална прилагођавања врше се уз сагласност надлежног епископа и уз очување суштинског облика обреда. могу користити и друге молитвене и литургијске књиге у складу са локалном праксом.

13.10 Сви свештеници су морално, етички и законом обавезни да пријаве случајеве или сумње на злоупотребу или занемаривање деце или рањивих одраслих.

13.11 Свештеник који жели да напусти Цркву мора о томе писмено обавестити свог епископа и затражити писмо отпуста (Letter Dismissory). Ако је свештеник на челу парохије, та заједница остаје у саставу ове Цркве.

13.11.1 Ако заједница жели да напусти Цркву заједно са свештеником, мора одржати гласање, и потребна је двотрећинска (2/3) већина. Гласање се шаље поштом Генералном секретару.

14. ЕПИСКОПАТ

14.1 Божанским установљењем, епископи наслеђују апостоле преко Духа Светога који им је дарован. Они су установљени као пастири у Цркви – учитељи доктрине, свештеници светог богослужења и служитељи управљања.

14.2 Епископским рукоположењем, епископи добијају, поред службе освећивања, и службу учења и руковођења.

14.3 У свако време, било ко може предложити кандидата за епископат Председавајућем епископу, Савету епископа или било ком епископу. Сваки кандидат за епископску службу мора бити одобрен двотрећинском (2/3) већином гласова Савета епископа.

14.4 Кандидат за епископат треба да буде препознат као лице зреле вере, молитве, пастирске мудрости, моралног интегритета, способности за саборно вођство и хришћанске љубави према свима. Савет епископа процењује канонску подобност, образовање, искуство, углед и зрелост

кандидата. Кандидат, по правилу, треба да има најмање 35 година; Савет епископа може одобрити образложени изузетак.

исправност и врлину, као и емоционалне, психолошке и духовне особине прикладне за ред који ће примити. Кандидат мора имати најмање 35 година (Савет може одобрити изузетке по потреби).

14.5 У вршењу своје пастирске службе, епископ треба да се брине о свим људима без изузетка.

14.6 Он или она треба да имају посебну бригу за свештенике и све црквене позиве.

14.7 Епископ је дужан да буде пример светости у љубави, понизности и једноставности живота. Као главни распоредитељ Божијих тајни, он/она треба да се труди да верници Христови расту у благодати кроз свету тајну и упознају васкршњу тајну.

14.8 Сви епископи су морално и етички обавезни, а у већини држава и по закону, да пријаве случајеве или сумње на злостављање или занемаривање деце и рањивих одраслих надлежним органима.

14.9 Сваки епископ који жели да напусти ову Цркву мора писмено обавестити Савет епископа и затражити Писмо отпуста. Ако епископ води заједницу, та заједница остаје у овој Цркви.

14.9.1 Ако заједница жели да напусти Цркву заједно са епископом, мора да спроведе гласање, где је потребна двотрећинска (2/3) већина. Резултат гласања мора бити писмено достављен Генералном секретару путем поште.

14.10 Обавезна старосна граница за пензионисање епископа у овој Цркви је 75 година.

15. РУКОПОЛОЖЕЊЕ

15.1 Црква препознаје да Бог позива поједине крштене на рукоположену службу. Кроз молитву и полагање руку Црква их поставља за ђаконе, свештенике и епископе ради служења Речи Божијој, Светим тајнама, пастирској бризи и мисији народа Божијег.

свети служитељи. Освећени су и одређени да, према свом реду, у личности Христа као Главе, врше службе учења, освећивања и служења, и тако хране народ Божији.

15.2 Редови су: епископат, свештенство и ђаконат. Додељују се полагањем руку и молитвом посвећења.

15.3 Рукоположење се по правилу врши у оквиру Свете евхаристије, према обреду који одобрава ЕАЗ.

15.4 Служитељ светог рукоположења је освећени епископ.

15.5 При освећењу епископа треба, у складу са древном католичком и англиканском праксом, да учествују најмање три канонски призната епископа, осим ако ванредне околности и канонски призната пракса Цркве не налажу другачије. Пожељно је да сви присутни епископи учествују у полагању руку.

15.6 Свети ред може примити крштено лице које је канонски подобно, прописно позвано и одобрено за рукоположење у складу са овим Канонима.

15.7 Да би се правилно доделио свештенички или ђаконски ред, потребно је да епископ, по својој процени, сматра да кандидат има потребне особине и да је користан за службу у Цркви. Само они који, по пажљивој процени епископа, показују добру веру, исправну намеру, мудрост, добар углед међу онима који их познају, као и моралну врлину и емоционалне, психолошке и духовне особине, могу бити промовисани у редове.

15.8 Епископи Провинције Источна Европа се слажу да не дискриминишу кандидате за рукоположење на основу пола, расе, етничке припадности, сексуалне оријентације, инвалидитета, друштвеног статуса, материјалног стања или образовних достигнућа.

15.9 Свештенички ред може се доделити само онима који су навршили 25 година и поседују довољну зрелост. Обично се захтева период од најмање шест месеци између ђаконата и свештенства, али епископ може направити изузетак. Ђаконат се може доделити само онима који су навршили 23 године.

15.10 Сви епископи имају једнако право да рукополажу ђаконе и свештенике ЕАЗ. Морају се уверити у исправност обреда и намеру рукоположења. Сваки епископ издаје своја документа о рукоположењу и подстиче се да кандидату пружи копију апостолског прејемства.

15.14 Ниједан епископ у ЕАЗ не може рукоположити епископског кандидата без сагласности Савета епископа.

16. РУКОПОЛОЖЕЊЕ У ЂАКОНАТ

16.1 Да би неко био промовисан у свети ред ђаконата, потребно је доставити следеће документе:

- Потврду о крштењу
- Пет писама сведока који подржавају и препоручују кандидата (епархијски епископи могу променити број)
- Писмо сагласности са Уставом и Канонима ЕАЗ
- Програм обуке пре и после рукоположења, одобрен од стране епископа
- Потврда о полицијској провери, без престапа над малолетнима или рањивим одраслима (епископи могу прилагодити захтев)

17. РУКОПОЛОЖЕЊЕ У СВЕШТЕНСТВО

17.1 За рукоположење у свети ред свештенства потребни су:

- Потврда о ђаконском рукоположењу у традицији једне, свете, католичке и апостолске цркве
- Писмо сагласности са Уставом и Канонима ЕАЗ
- Програм обуке пре и после рукоположења
- Потврда о безбедносној провери (или еквивалентна провера)
- Ако је ђаконат из друге цркве, потребно је и пет писама сведока (број може прилагодити епископ)

18. РУКОПОЛОЖЕЊЕ У ЕПИСКОПАТ

18.1 За унапређење у свети ред епископата потребни су:

- Потврде о ђаконату и свештенству у традицији једне, свете, католичке и апостолске цркве
- Писмо сагласности са Уставом и Канонима ЕАЗ
- Потврда о полицијској провери
- Потписана изјава о намери да остану епископ ЕАЗ до краја живота, а најмање 5 година након освећења
- Мандат Савета епископа потписан од стране председавајућег епископа

18.2 Након рукоположења, име кандидата, име епископа који је рукоположио, место и датум се уносе у епископски регистар.

18.3 Рукополагајући епископ издаје сваком рукоположеном валидан сертификат о рукоположењу.

18.4 Рукоположени епископ, свештеник или ђакон се заувек сматра делом заједнице безусловне љубави и подршке. У Христу су сви повезани кроз полагање освећених руку.

18.5 Освећење новог епископа врши се у складу са Каноном 15.5, уз очување историјског епископата и канонског поретка ЕАЗ.

19. САКРАМЕНТИ И ДРУГИ САКРАМЕНТАЛНИ ЧИНОВИ

19.1 ЕАЗ исповеда Свето крштење и Свету евхаристију као два велика сакрामента Јеванђеља, установљена од Христа и поверена Цркви. Конфирмација, рукоположење, помирење покајника, помазање болесних и брак негују се као сакрामентални чинови Цркве и знаци Божије благодати.

19.2 Служитељи Цркве не смеју произвољно ускратити сакрамент или сакрामентални чин лицу које га тражи и које је за њега канонски и пастирски припремљено. У случају одлагања или одбијања, разлог треба пастирски објаснити, уз могућност обраћања надлежном епископу.

19.3 Крштење се не понавља када је ваљано обављено водом у име Оца и Сина и Светога Духа. Конфирмација се по правилу прима једном; касније се може извршити обнова крштењских завета или други одговарајући пастирски чин. Рукоположење се не понавља када је његова ваљаност и канонско признање несумњиво.

19.4 Ако постоји озбиљна сумња у чињеницу или ваљаност крштења или рукоположења, надлежни епископ одређује пастирски и канонски поступак; условни обред може се користити само када је то богословски оправдано и литургијски допуштено.

19.5 Приликом служења тајни где се користе света уља, служитељ треба користити уље од маслина или других биљака, које је недавно осветио епископ.

19.6 Свештеник је дужан да набави света уља од свог епископа и да их пажљиво чува.

20. СВЕТО КРШТЕЊЕ

20.1 У Светом крштењу Бог нас усваја као своју децу, чини нас удовима Христовог Тела и уводи у живот Новог завета. Крштење се врши водом - погружењем или поливањем - у име Оца и Сина и Светога Духа, према одобреном обреду Цркве.

20.2 Редовни служитељ крштења је епископ, свештеник или ђакон.

20.3 У смртној опасности или другој крајњој нужди крштење може обавити и друго крштено лице, употребљавајући воду и тринитарну формулу, са намером да учини оно што Црква чини. О томе се без одлагања обавештава надлежни клирик ради уписа у матичну књигу.

20.4 При крштењу детета родитељи и кумови преузимају одговорност да дете одгајају у хришћанској вери и животу. Кум треба да буде крштено лице способно да озбиљно прихвати ту службу и да својим животом подржи крштеног.

може бити било ко, без изузетка, ко за њих живи добрим животом.

20.5 У матичну књигу крштених уписују се име крштеног, датум и место рођења ако су познати, датум и место крштења, име служитеља, као и имена родитеља и кумова када је то применљиво.

20.6 Крштењем лице постаје члан Христовог Тела. Црква је позвана да крштеног прати молитвом, поуком, пастирском бригом и позивом на пуно учешће у животу заједнице.

20.7 Службеник који врши обред издаје Уверење о крштењу које укључује пуно име кандидата, имена родитеља, имена кумова/кума, и датум и место крштења.

20.8 Служитељ који обави крштење стара се да се обред уредно евидентира у складу са Канонима 12.3 и 13.7.

21. КОНФИРМАЦИЈА (ПОТВРДА КРШТЕЊСКИХ ЗАВЕТА)

21.1 У конфирмацији крштено лице, након одговарајуће поуке, лично потврђује крштењске завете, а епископ молитвом и полагањем руку призива укрепљујућу благодат Светога Духа за зрело хришћанско сведочење и службу.

21.2 Конфирмација се врши полагањем руку епископа и молитвом према одобреном обреду. Помазање светим миром може се употребити када то предвиђа литургијска пракса ЕАЗ.

21.3 Свето миро или друго уље које се употребљава у конфирмацији благосиља епископ, у складу са одобреним обредом.

21.4 Редовни служитељ конфирмације је епископ. У посебним околностима ЕАЗ може предвидети друге облике пријема или обнове крштењских завета, али се они јасно разликују од епископске конфирмације.

21.5 Конфирмацији приступа крштено лице које је способно да свесно исповеди веру и обнови крштењске завете, након одговарајуће катехетске и пастирске припреме.

21.6 У регистар се уписују име конфирмисаног лица, име епископа, место и датум конфирмације.

22. СВЕТА ЕВХАРИСТИЈА (СВЕТО ПРИЧЕШЋЕ)

22.1 Света евхаристија је сакрамент Тела и Крви Христове и средиште сабраног живота Цркве. У њој Црква приноси благодарење, врши спомен Христове смрти и васкрсења и, силом Светога Духа, прима Христово присуство у освећеним даровима хлеба и вина.

22.2 Уобичајен служитељ свете тајне Евхаристије је епископ или свештеник, а где их је више присутно, могу заједно служити.

22.3 Није неопходно да председавајући епископ или епископ председавају Евхаристијом, чак и ако су присутни, већ свештеник може бити позван да то учини.

22.4 Светом причешћу се, по правилу, приступа након Светог крштења. Крштени хришћани из других цркава добродошли су за Трпезу Господњу у складу са пастирским поретком ЕАЗ. Некрштени и припадници других вера добродошли су на богослужење и могу приступити благослову; Црква их са поштовањем позива на даље упознавање вере и, када то желе, припрему за крштење.

22.5 Евхаристија се служи хлебом и вином, у складу са одобреним обредом. Додавање мале количине воде у вино може се задржати као древни литургијски обичај.

22.6 Евхаристија се служи по Књизи заједничких молитава или другом обреду који је ЕАЗ одобрила. Локална и културна прилагођавања су пожељна када чувају суштински облик евхаристијске молитве, читање Светог писма, освећење хлеба и вина и причешће народа.

23. ПОМИРЕЊЕ ПОКАЈНИКА

поправе, добијају од Бога, кроз опроштај који им даје тај свештеник, опроштај за грехе које су починили након крштења, и у исто време се мире са Црквом коју су својим гресима повредили.

23.2 Отпуштење у обреду појединачног помирења изговара епископ или свештеник.

23.3 Поверљивост сакраменталне исповести и пастирских разговора чува се у складу са канонима ЕАЗ и важећим законом. Клирик мора бити упознат са прописима о обавезном пријављивању злостављања и заштити деце и рањивих одраслих. Када закон или црквена политика постављају границе поверљивости, те границе треба, где је могуће, унапред јасно саопштити лицу које тражи пастирски разговор.

24. ПОМАЗАЊЕ БОЛЕСНИХ

24.1 У помазању болесних Црква моли за исцељење, укрепљење, мир и Божију благодат за болесне, немоћне и оне који пролазе кроз тешку патњу. Обред се врши молитвом и, по правилу, помазањем благословеним уљем.

24.2 Уље које се користи за јелеосвећење обично освећује епископ, али у случају нужде свештеник може осветити уље, и то треба учинити током самог обреда.

24.3 Служитељ треба да помаже својом руком, осим ако постоји озбиљан разлог за употребу неког инструмента, и уз употребу одговарајућих речи.

24.4 Помазање болесних редовно врши епископ или свештеник. Ђакон и лаички служитељи могу учествовати у молитви и пастирској бризи у складу са одобреним обредом.

25. ХРИШЋАНСКИ БРАК

25.1 Хришћански брак је јавни и свечани савез две одрасле особе које слободно дају и примају брачни пристанак, обећавајући верност, узајамну љубав, помоћ и заједнички живот. Црква благосиља брак као сакраментални знак Божије благодати и верности.

25.2 Брачни пристанак је чин воље којим двоје људи међусобно дају и прихватају једно друго неповратним савезом ради ступања у брак.

25.3 Из брака настаје веза између две особе која је по својој природи трајна и искључива.

25.4 Они који се старају о деци имају најтежу обавезу и примарно право да учине све што могу за њихово физичко, друштвено, културно, морално и духовно васпитање.

25.5 ЕАЗ поштује право сваке особе да самостално одлучи о свом односу према контрацепцији.

25.6 Душебрижничка нега и безусловна љубав морају бити пружени свима који су прошли кроз развод. Разведене особе могу поново ступити у брак.

25.7 Клирици који учествују у склапању брака морају поштовати грађанске законе и канонске и литургијске прописе ЕАЗ. Када закон захтева посебну лиценцу или регистрацију, клирик је дужан да је поседује и, на захтев, достави доказ надлежном епископу и Генералном секретару.

25.8 Када грађански закон не признаје брак који пар жели да склопи, Црква може, у границама закона и своје одobreне литургијске праксе, понудити одговарајућу службу молитве, благослова или савеза. Ниједан клирик не сме представљати црквени обред као грађански брак ако такав правни статус не постоји.

26. ОПШТА ПИТАЊА

26.1 Свештеник може давати благослове, осим оних који су резервисани за епископа.

26.2 Нико не сме вршити свечани чин егзорцизма без посебне и изричите дозволе надлежног епископа. У свим случајевима морају се поштовати достојанство, безбедност и слободна воља лица, уз одговарајућу медицинску и стручну помоћ када је потребна.

26.3 У вршењу свештеничке службе Христове, Црква слуша Бога који говори свом народу и сећа се тајне спасења. Црква је позвана да без престанка хвали Бога, у песми и молитви, и да посредује код Њега за спасење целог света.

26.4 Епископ, свештеник или ђакон ЕАЗ доступан је за вршење крштења, венчања, сахрана или било које друге службе за сваку особу без изузетка. Посебно за сахране, свештенство се охрабрује да што више прилагоди службу и избегне опште обреде. У животу и у смрти, свако је Божије створење и достојан поштовања и достојанства.

26.5 Уобичајена титула председавајућег епископа је "Најпречаснији" или "Епископ"; епископа је "Пречасни" или "Епископ"; свештеника је "Часни" или "Отац/Мајка"; ђакона је "Часни". Уобичајена титула архиђакона је "Часни", а каноника "Часни Каноник".

26.6 Сво свештенство може носити свештеничку крагну и одговарајућу одећу у складу са својим редом или звањем.

26.7 Ниједно лице не сме бити одбачено, понижено или произвољно искључено из пастирске бриге Цркве. Ограничење приступа одређеној служби, руководећој функцији или, у тешким случајевима, Светом причешћу може се изрећи само у складу са канонима, након правичног поступка, ради заштите заједнице и са циљем покајања и обнове.

27. СВЕТА МЕСТА

27.1 Света места су она која су посвећена или благословена за божанско богослужење или за сахрану верника.

27.2 Посвећење и благосиљање места је у надлежности епископа.

27.3 О посвећењу или благослову места мора се сачинити званичан документ.

27.4 Света места се скривају радњама које су у њима извршене, а које су тешко увредљиве и изазивају саблазан, и када по мишљењу епископа те радње толико озбиљно нарушавају светост тог места да је потребно да се штета поправи кроз чин покајничког обреда.

27.5 Црква мора бити отворена за све без изузетка и гостопримљива према свима без изузетка.

27.6 Пожељно је да места која су одвојена за црквену употребу, као што су ораторијуми и приватне капеле, буду благословена.

28. ПРИЛОЗИ И ЕВИДЕНЦИЈА

28.1 Прилози дати за одређену намену могу се користити само за ту намену.

28.2 Прилози без посебно одређене намене користе се за мисију, богослужење, пастирску службу, добротворни рад и друге законите потребе Цркве, у складу са одлукама надлежног црквеног тела и усвојеним буџетом, где он постоји.

28.3 Црквена добра и финансије морају се управљати законито, савесно и транспарентно. Лица која одлучују о средствима дужна су да избегавају сукоб интереса и да не користе црквену имовину за личну корист.

28.4 О примљеним и утрошеним средствима води се уредна евиденција. Епархије и парохије треба најмање једном годишње да поднесу финансијски извештај надлежном телу и да обезбеде одговарајући независни преглед или контролу када обим средстава то оправдава. Јавност извештаја подлеже заштити личних података и поверљивих дародаваца.

28.5 [РЕЗЕРВИСАНО] Свака епархија треба да уреди своје финансијске обавезе на адекватан начин.

28.6 Епископ, свештеник или ђакон могу затражити прилог за службу коју обављају, али те службе не смеју бити ускраћене из финансијских разлога. Парохија може пожелети да обезбеди плату или накнаду за своје свештенство или да направи неки други финансијски аранжман.

28.7 Епископ, свештеник или ђакон могу бити у пуновременом служењу или истовремено имати и световно запослење.

28.8 Епархија или парохија могу поднети захтев за добијање статуса хуманитарне организације.

29. ЦРКВЕНА ДИСЦИПЛИНА И ПОМИРЕЊЕ

29.1 Када постоји веродостојна пријава о тешком кршењу ових Канона, злоупотреби службе, угрожавању лица или другом понашању које озбиљно нарушава живот Цркве, надлежни црквени орган дужан је да обезбеди безбедност угрожених лица, пастирску бригу и правичан поступак за све укључене.

29.2 Црквена дисциплина је различита од грађанске и кривичне одговорности. ЕАЗ сарађује са надлежним државним органима и пријављује случајеве када закон то захтева, али истовремено може спровести сопствени канонски поступак у питањима службе, лиценце, црквене функције и безбедности заједнице.

29.3 Мере могу, сразмерно тежини случаја, укључити писмено упозорење, обавезну супервизију или формацију, привремено ограничење службе, суспензију или повлачење лиценце, разрешење са функције и друге мере које су у складу са Уставом и овим Канонима. Пре коначне одлуке лице мора бити обавештено о наводима и добити разумну могућност да одговори. Када је то могуће, одлука треба да садржи право на преиспитивање или жалбу.

29.4 Покајање, престанак штетног понашања, прихватање одговорности и одговарајућа надокнада штете узимају се у обзир при одлучивању о обнови службе или лиценце. Обнова није аутоматска и зависи од безбедности заједнице, процене надлежног црквеног тела и испуњења постављених услова.

30. БЕЗБЕДНА ЦРКВА

30.1 ЕАЗ одржава политику „Безбедне цркве“ ради заштите деце, рањивих одраслих и свих лица која учествују у животу Цркве. Сви клирици и сви лаички служитељи који редовно раде са децом или рањивим одраслима дужни су да заврше одобрену обуку, поштују правила пријављивања и, где је законито и доступно, прођу одговарајућу проверу подобности.

30.2 Сваки епископ је одговоран да обезбеди примену политике „Безбедне цркве“ у својој епархији, укључујући обуку, периодично обнављање сертификата, поступак пријављивања и чување потребне документације.

30.3 Административна канцеларија ЕАЗ и надлежни епископ воде поверљиву и безбедно чувану евиденцију о обукама и потребним потврдама, у складу са прописима о заштити података.

30.4 Сви клирици - од ђаконa и свештеника до епископа - морају имати важећу обуку и сертификат „Безбедне цркве“, ако такав систем сертификације постоји у њиховој јурисдикцији.

30.5 Сви лаици који редовно раде са децом и/или рањивим одраслима морају испуњавати исте стандарде обуке и провере који су применљиви на њихову службу.

30.6 Свака пријава злостављања или озбиљног ризика разматра се без одлагања. Забрањена је одмазда према лицу које у доброј вери поднесе пријаву или сарађује у поступку заштите.

30.7 Политика „Безбедне цркве“ преиспитује се периодично и усклађује са важећим законом и добром праксом заштите деце и рањивих одраслих.

31. БОЖАНСКИ НАЛОГ

31.1 Постоје три ствари које трају вечно: Вера, Нада и Љубав, али је највећа од њих Љубав. Љубав никада неће престати. Епископи, свештеници, ђакони и верници ЕАЗ позвани су да живе у вери, нади и љубави, али најважнија од свих је — ЉУБАВ.